Senyors efímers

Per PepMaria el dj., 30/04/2015 - 09:00

Francesc de Borja (1510-1572) era un noble valencià amb ideals cavalleresc. Aquest ideals incloïen una barreja d'enamorament platònic i servei fidel a alguna dama noble, bonica i virtuosa: a l'estil del que Cervantes ridiculitzarà pocs anys més tard amb la relació entre Don Quixot i Dulcinea del Toboso. Tanmateix, el jove Borja es va desenganyar d'aquest ideal quan va haver d'escortar el fèretre de la seva dama (l'emperadriu Isabel de Portugal, esposa de Carles V) des de Toledo a la Capella Reial de Granada. Al terme del viatge, el 18 de maig de 1539, en obrir-se el taüt, sembla que Francesc va exclamar: "Nunca más serviré a señor que se me pueda morir". Les societats actuals ens ofereixen una gran varietat de senyors efímers (que moren, que duren poc...) als quals servir. I no es tracta necessàriament de senyors o senyores de carn i ossos. Per exemple, la fama, la moda, la bellesa física humana, el reconeixement de l'opinió pública, un càrrec de prestigi o l'estatus són senyors prou efímers com perquè ens plantegem si val la pena de servir-los. En canvi, el fer les coses ben fetes, la saviesa, la qualitat en les relacions personals, el desenvolupament de la pròpia vocació professional o humana... són senyors menys efímers. Un bon amic de Francesc de Borja, Ignasi de Loiola, distingia els senyors "que no se'm poden morir" pel fet que servir-los deixa una petja duradora dins meu, un *caliu de brasa* que alimenta una pau interior constant. En canvi, amb els senyors efímers podem experimentar una flamarada intensa, però que s'apaga ràpidament, deixant-nos freds i insatisfets. Però el servei a senyors que no es poden morir s'ha de concretar en les diverses activitats de la vida. Aquestes activitats es desenvolupen en el marc d'organitzacions: empreses, partits polítics, sindicats, moviments ciutadans, esglésies, escoles, esplais... I en l'estructura d'aquestes organitzacions hi ha dirigents, "senyors" amb els quals ens hem de relacionar. Aleshores, ¿com podem harmonitzar la crida de Francesc de Borja a no servir senyors efímers amb la nostra vida en una organització? Se m'acut que, abans d'entrar en una organització és bo preguntar-se quins valors-senyors serveixen l'organització i els seus dirigents; i si estan alineats amb els valors-senyors que jo he decidit servir en la vida. I un cop entrats a l'organització, és bo també preguntar-se si els dirigents tracten els seus subordinats com a senyors. Tractar un subordinat com a senyor vol dir escoltar-lo profundament, particularment quan comunica sentiments o idees que posen en qüestió la persona o la línies d'acció del dirigent. Perquè només així els subordinats es fan lliures-senyors per a desenvolupar tot el seu potencial al servei de l'organització i els seus valors. De fet, a Francesc de Borja li va tocar dirigir algunes organitzacions: per exemple, va ser Virrei de Catalunya (1539-1543), i (després d'enviudar i fer-se jesuïta), Superior General dels Jesuïtes (1565-1572). Caldria estudiar de prop si va ser un dirigent al servei de "senyors que no se li morien", perquè, com diu el refrany castellà, "Una cosa es predicar y la otra dar trigo". De fet, l'església venera Francesc de Borja com a sant. En tot cas, la tradició que inspirava Francesc i el seu amic Ignasi posa en llavis del fuster de Natzaret aquest consell de saviesa: "Però vosaltres no us feu dir "rabí", perquè de mestre només en teniu un, i tots vosaltres sou germans; ni doneu a ningú el nom de "pare" aquí a la terra, perquè de pare només en teniu un, que és el del cel; ni us feu dir "guies", perquè de guia només en teniu un, que és el Crist. El més important d'entre vosaltres, que es faci el vostre servidor." (Mt 23, 8-11) La tradició cristiana parla de no seguir mestres, senyors o guies exteriors, sinó de seguir el Mestre interior: l'Esperit de Déu que va inspirar plenament la vida de Jesús. Ell encén un *caliu de brasa* que ajuda cadascú a descobrir els senyors que no se li poden morir i l'empeny a actuar "sin otra luz y guía/sino la que en el corazón ardía" (St. Joan de la Creu). · *Quins senyors efímers acostumen a temptar-me més habitualment? Per quins signes concrets descobreixo que són efímers? · Quines pràctiques de vida interior (silenci, lectura, consell, discerniment) em permeten decidir i actuar seguint els "senyors que no se'm poden morir"? · Com em relaciono amb els qui dirigeixen organitzacions on estic implicat? Sóc un lliure-senyor o un esclau-submís? · Com em relaciono amb els qui dirigeixo? Els tracto com a lliures-senyors o com a esclaus-submisos?*